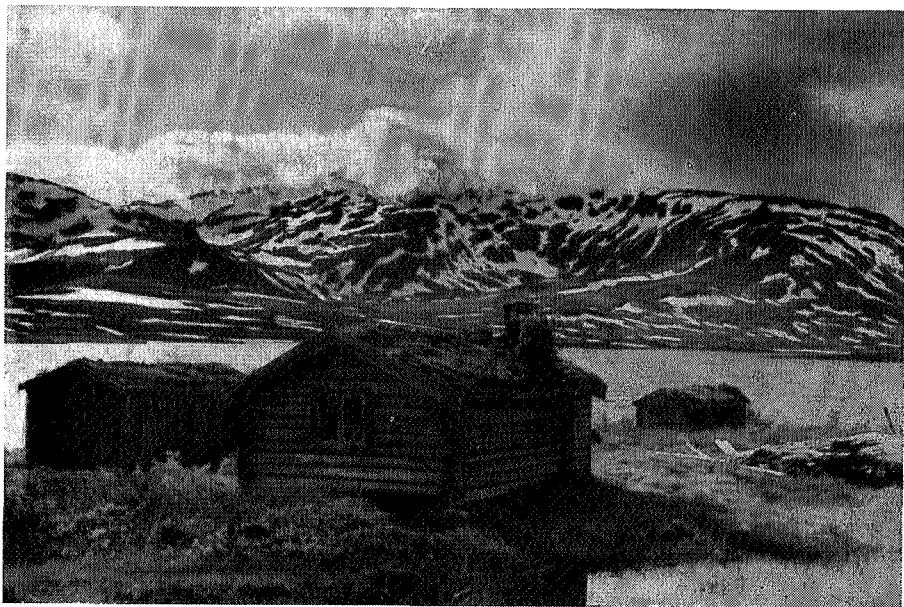

kvelden kjenner jeg av navn. Det var som om navnene var blitt uvesentlig. Derfor kan jeg ikke takke noen for det hyggelige og korte møte på annen måte enn denne som jeg har forsøkt å gi form. Det er særlig trønderne som ruver i mine erindringsbilder. Jeg visste ja før at det er noe eget godt og greitt ved dem, men at de er så omfram menneskelige og elskverdige, det opplevde jeg først denne gangen.

Farvel alle venner,
som trasker og går
i fjellet hvert år!

Ramsjøhytta, Fongen.

Helge Foss

STREIFTOG I MELDALSTRAKTENE

Av Eva Konstad Gjølmesli

Det var en fin og varm sommerkveld i 1930. Vertinnen på Jøldalshytta i Trollheimen var nyss ferdig med kveldsstellset og satt og kvilte ved vindusglaset, det var så trivelig å sitte slik og se innover fjellheimen etter en strevsom dag på hytta. Sommeren var også ekstra fin det året, den ene solmettede dagen fulgte den andre, og myrlendte strøk i fjellet lå knastørre og gjorde det lett for fotturistene å komme fram.

Mens hun sitter slik, skvetter hun plutselig til: hva i all verden er det for slags framtoning! utbryter hun og stirrer forbauset på en skikkelse som nærmer seg hytta. Og hun har god grunn til å undre seg, damen som like etter kommer inn gjennom døra og spør etter nattelosji, har ikke mye til felles med fotturister flest. Hun er iført spaserdrakt og halvhøye sko, en liten kledelig hatt sitter på hodet hennes, og hun bærer på en liten håndkoffert og paraply.

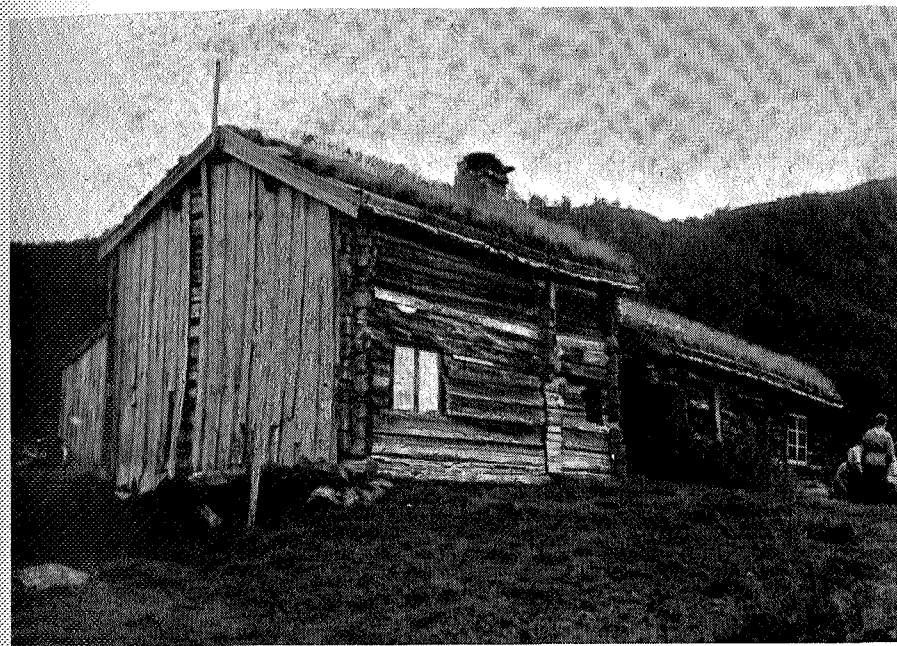
Den nye gjesten får seg tilvist ei køye, og mens hun legger i seg av kveldsmaten, forteller hun vertinnen at hun er på besøk i «gamlelandet», hun har bodd i Amerika i mange år. Og på toget til Oppdal

hadde en av hennes reisefeller fortalt henne om Trollheimen og hvor fint det var der sommers tid. Så fikk hun lyst til å ta en tur gjennom fjellheimen, og kom seg til Gjeviltasshytta der hun ble natten over. Tidlig neste morgen startet hun på «spaserturen» sin, spiste middag på Trollheimshytta og fortsatte så til Jøldalshytta straks hun hadde spist. Det ble en drøy dagsmarsj, og Jøldalsvertinnen stirret nokså skeptisk på henne mens hun fortalte, hun syntes historien var vel drøy. Men selvsagt lot hun som om hun trodde henne.

Dagen etter fortsatte norskamerikanerinnen ned til bygda, og nærmest for moro skyld, satte vertinnen seg i forbindelse med vertinnen på Trollheimshytta for å undersøke hvordan det forholdt seg med fortellingen til den merkelige gjesten. Det var ikke fritt for annet enn at skepsisen gikk over til beundring da hun fikk høre at jo, norskamerikanerinnen med spaserdrakten og de høyhelte skoene hadde spist middag der samme dag som hun inntok kveldsmaten på Jøldalshytta. — Litt av en prestasjon, sa Jøldalsvertinnen etterpå, men hadde det ikke vært for den tørre, varme sommeren ville det nå neppe ha gått selv for henne!

Sikkert fikk i hvert fall denne damen mye ut av turen sin, en av de vakreste rutene gjennom Trollheimen er vel den som starter fra Å i Meldal og først går langs elva Resa opp Drugudalen, forbi Jerpstadsetrene og fram til Jøldalshytta. Videre forbi Grindalssetra, gjennom Svartådalen eller over Geithetta til Trollheimshytta. Dit kom norskamerikanerinnen fra Gjeviltvatnet, bare synd hun ikke fikk tid til å bestige Snota eller Trollhetta mens hun var der, eller kunne fortsette til den vakre Inderdalen med den kjente fjelltoppen Inderdalstårn og videre kanskje til Storfale i Sunndalen. En kan også legge veien til Rindal eller Surnadal fra Trollheimshytta. Men de fleste fotturistene gjør som norskamerikanerinnen, og følger hovedrutene som går om Gjeviltvatnet til øvre Oppdal eller om Storli til nedre del av Oppdalsbygda. Når en først er ferdig med den nokså tunge oppstigningen fra Å, er det bare å velge og vrake i det vakre terrenget som Trollheimen byr på.

Så lettvint som det er å komme seg til fjells fra Meldal, vet folk i bygda som rimelig kan være å benytte seg av det. Ikke minst blant

Vålåskarseter.

Eva Konstad Gjølmesli

ungdommen er det vanlig at en ukes fottur i Trollheimen hører med til ferieplanene. Og de som først har fått smaken på denne form for ferie, synes ikke de kan unnvære fjellturen om sommeren. Blant de årvisse traverne fra bygda heter det at ferie har en ikke hatt før en har gått i Trollheimen igjen. Og de legger gjerne til at aldri føler en seg så frisk og opplagt til å møte vinteren som etter en sommer i fjellet — friluftslivet på vidda fornyer både kreftene og livsmotet.

Ved foten av Trollheimen — innerter Resdalen og ved Resvatnet, har det de seneste årene vært en travel virksomhet av hyttebyggere hvor eneste sommer. Folk fra hele dalføret er kommet til at de idylliske tomtene i Resdalstraktene ikke bør ligge unyttet, og i sene sommerkvelder klinger hammerslagene ut i stillheten — et vitnemål om hyttebyggernes lengsel etter en enklere levemåte og nærmere tilknytning til naturen som omgir dem.

Så har Resdalen også litt av hvert å by sine nye innbyggere — fiskevatn, moltemyrer, skiterreng og naturprakt så langt øyet rek-

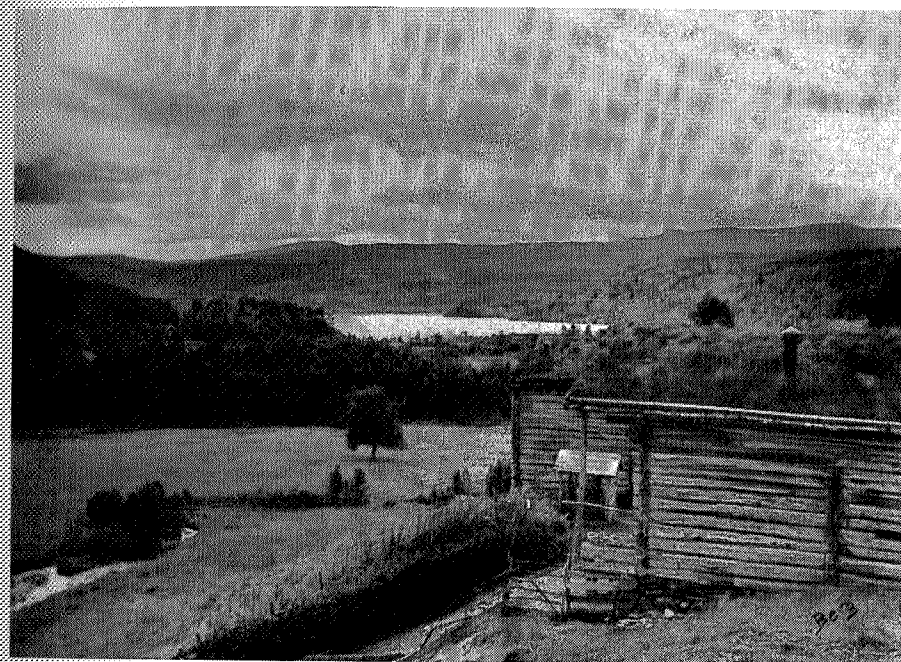
ker. Resfjellet ruver høyt og mektig opp fra dalen, og det hører ikke til sjeldenhetene at skiføret i fjellet holder til langt ut i mai. Når det er sol og vindstille på denne tida av året, kan en sitte i bare shorts på toppen av fjellet og nyte den herlige utsikten rundt seg. I klart vær skal en kunne se hele sju kirker fra toppen av Resfjellet, Trondheimsfjorden kan en også få et gløtt av, og ellers åpner det seg for synet innover mot Trollheimen med Snøhetta og Trollhetta, mot Sunndalsfjella og Todalsfjella.

Det er ikke så svært mange årene siden seterlivet blomstret stort i Resdalen, og seterjenter og budeier holdt til på de mange nedlagte og forfalte gamle setrene som fins over alt i dalen. Men en del bønder sender fortsatt buskapen til seters når sommeren kommer. Nå blir melka sendt til bygds med bil, det ble bygd bilvei helt fram til Resvatnet for få år tilbake. Turisthytta «Resheim» som ligger ved vatnet, ble kjøpt av Orkla Gruber etter krigen, og senere gitt bort som feriested for arbeiderne ved verket.

Meldal historielag har også interesser i Resdalen. Det vil få fredet de to gårdene i Vålåskaret på grensa mellom Meldal og Rindal. Vålåskaret er den eldste bebyggelsen i dalen, og dessuten knytter det seg et kjent sagn til dette stedet. Vakre lyshårete Sigrid Vålåskaret var datter til den rike gårdgubben på Oppigard Vålåskaret, og glad i husmannsgutten Åsgeir Tretta. Men far til Sigrid ville ikke vite noe av denne forbindelsen, ilter og galen var han fra før, og bedre ble det ikke da Sigrid avviste den ene rike frieren etter den andre. Til slutt ble det for mye for ham, og han bestemte seg for at Sigrid skulle gifte seg med en rikmann fra Resdalssetra. Selv hadde ikke Sigrid stort hun skulle ha sagt, meningen til ei ungjente veide lite i vektskåla i en slik sak først på 1700-tallet. Det ble ordnet til bryllups, og dagen kom da Sigrid sto pyntet som brud og skulle ri til kirke. Veien til Meldal gikk delvis høyt opp i fjellet og brudedefølget måtte et sted ri forbi et stengsel som var satt opp ved en bratt skrent. Ingen visste hva Sigrid og Åsgeir hadde avtalt, men da følget red fram, sto Åsgeir klar. Han rev stengslet til side og Sigrid styrte hesten utfor stupet. Stedet er siden blitt kalt for Sigridfallet. — Åsgeir måtte rømme bygda, han dro til Tingvoll der han ble boende siden, og dødsfallet hans er notert i kirkeboka for

bygda. Han døde i 1776, ensom som han hadde levd, for Åsgeir giftet seg aldri etter at han mistet Sigrid.

«Sigridfallet» har vært oppført som skuespill to ganger i Meldal, nå siste gang var i sommer. Historielaget sto for arrangementet, og denne som forrige gang var det ungdommer fra Å som var aktører. Stykket ble oppført utendørs, ved Meldal Bygdemuseum, og rundt 4000 tilskuere overvar forestillingen. Sigrid og Åsgeir er blitt kjente og kjære skikkelser for folk i bygda, og det er å håpe at historielaget lykkes i arbeidet med å frede de gamle gårdene i Vålåskaret.

Vålåskarseter. Resvatnet.

Eva Konstad Gjølmesli